

El túnel de Bracons i l'amenaça urbanística

La Generalitat de Catalunya construirà l'eix Vic-Olot a través del túnel de Bracons. La via obrirà al trànsit la vall d'en Bas (Garrotxa), que manté valors paisatgístics cada cop més difícils de trobar. Els experts demanen alguna protecció per evitar l'especulació urbanística. Obres Públiques prepara dos plans directors per a la Vall, però no concreta quin grau de protecció garantiran.

Després de la victòria del PSOE en les eleccions a les Corts espanyoles, el conseller d'Obres Públiques i Política Territorial de la Generalitat de Catalunya, Joaquim Nadal, va presentar la seva proposta per a l'eix viari Vic-Olot, que inclou el polèmic túnel de Bracons: l'obra es farà amb canvis en el traçat per reduir-ne els carrils –i que no esdevingui una via per al transport pesant– i amb menys pendent i menys impacte en el paisatge. Des que el 1990 va ressuscitar aquest vell projecte, les institucions, les organitzacions socials, empresarials i culturals, els ecologistes i els partits polítics s'havien declarat a favor o en contra del túnel.

El Departament de Medi Ambient, que al començament, amb Albert Vilalta de conseller, s'hi havia mostrat en contra, va passar a estar-hi a favor amb el seu successor, precisament l'exalcalde d'Olot Pere Macias. A favor s'hi van posicionar també els consells comarcals de l'Alt Empordà, la Garrotxa i Osona, la Diputació de Girona, les cambres de comerç de Girona i Barcelona i algunes agrupacions empresarials. Entre els partits polítics a favor hi havia CiU i PSC, amb discrepàncies internes, i el PP.

ERC va passar de partidària a contrària, ICV sempre s'hi ha oposat i dins de Ciutadans pel Canvi (CPC) hi ha dissensions: de fet, CPC-Girona s'ha manifestat en contra. Igualment en contra hi ha tots els grups ecologistes i les organitzacions agrícoles i ramaderes, des d'Unió de Pagesos fins a la JARC.

La decisió de Nadal de tirar endavant un projecte maquillat ha creat una incommo ditat lògica en els socis del PSC. Ni ERC ni ICV van pair bé la mesura.

Com la majoria de decisions intermèdies, no acaba d'aconterar ningú. Decep els qui volien una via ràpida i amb dos carrils per sentit, que servís per al trànsit pesant que pot venir de Vic –i, per l'Eix Transversal, de Lleida– o de Figueres –i tenir com a origen la frontera de l'estat francès. I espanta igualment els qui volien que la vall d'en Bas continués semiaïllada per protegir-ne la singularitat. Fins i tot, alguns dels qui no volien cap túnel per aquesta segona raó pensen que, mal per mal, pagava més la pena el projecte anterior, amb més carrils. És el cas de Joan Curós, empresari del sector carni de les Preses, a tocar de la vall d'en Bas, que sempre ha defensat "l'eix Olot-Vic per Ripoll i Sant Joan de les Abadesses, que es pot fer ben ample i beneficiaria també la comarca del Ripollès amb no gaire diferència de quilòmetres". Ara Curós opina que la carretera d'un carril en cada sentit "tindrà un impacte que serà, si fa no fa, el mateix, i no servirà per solucionar la sortida de mercaderies".

L'opció de Ripoll ha estat defensada per altres grups com una alternativa a Bracons, però avui, tot i que ja hi és, no s'utilitza gaire. El mateix Ajuntament de Ripoll i la Unió Intersectorial d'Empresaris del Ripollès, però, en defensen la reactivació, com també alguns grups de pressió d'Osona, com Movem les Valls, o de la Garrotxa, com Salvem les Valls.

Què portarà el túnel? Les diferents alternatives presentades no han estat, finalment, considerades viables i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques s'ha decidit per un túnel amb menys impacte visual. Molts habitants de la vall d'en Bas, la zona més afecta-

da, sobretot del poble de Joanetes, estan en contra de qualsevol opció que representi una agressió al medi. És el cas d'en Joan, del restaurant Can Trona, que opina que la construcció destrossarà el paisatge. Ell tem que porti un turisme diferent: "Volem un turisme respectuós amb el medi: el que ara ve ho fa per admirar el paisatge i passejar, i això és el que volem preservar." Justament perquè viu del turisme, dóna importància i se sent orgullós del fet que la Vall no hagi patit la urbanització massiva.

Una de les pors d'alguns habitants és que amb l'obertura del túnel arribi l'especulació urbanística. La comparació amb el túnel del Cadí i la manera com va afectar la Cerdanya és inevitable. Tot i que alguns veïns, com Joan Curós, de les Preses, assenyalen les diferències amb la Cerdanya –"aquí no hi ha l'oferta de les estacions d'esquí"– i no esperen cap febre constructora: "Aquí els constructors ja tenen feina: no estan esperant el túnel per començar a urbanitzar."

Maria de Bolòs, olotina de naixement i investigadora del Servei Científic-Tècnic de Gestió i Evolució del Paisatge, protegiria tota la zona per evitar temptacions: "El problema és que els grans especuladors estiguin interessats en aquesta zona. Segur que hi haurà l'intent de construir, perquè passa a totes les planes envoltades de muntanyes."

Maria de Bolòs va ser l'autora d'un estudi, el 1984, sobre *L'eix del Llobregat i el túnel del Cadí*, i coordinadora d'un altre estudi sobre les conseqüències d'aquestes obres, *L'eix del Llobregat i el túnel del Cadí. 10 anys després* (tots dos editats per la UB). La comparació amb la Cerdanya continua: "Com allà, els ajuntaments poden tenir ganes que es construeixi perquè és una manera de treure diners; els pagesos s'ho acaben venent tot perquè les finques no els donen gaires diners i les constructors els paguen a preus molt alts."

Maria Bover, llicenciada en Ciències Ambientals, va realitzar un estudi sobre la transformació de la Cerdanya des de l'obertura del túnel del Cadí a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i una enquesta a habitants de la Cerdanya. El fet més destacat és el creixement de segones residències. "Els

Projecte del nou túnel de Bracons

EIX VIARI VIC-OLLOT

TUNEL ANTIC	TUNEL NOU
Dos carrils en cada sentit	Un carril en cada sentit més un de via lenta
Tres túnels (de 599 a 4.273 metres)	Novetres túnels (de 1.474 a 4.168 metres)
Pendent (8%)	Pendent (del 5,5% al 6,5%)

Font: Departament PTOP // Gràfic: VANESSA PRIETO

Pas per Joanetes

La sortida del túnel, a l'altura de Joanetes, a la vall d'en Bas. A l'esquerra, sense túnel; i a la dreta, la proposta descartada (a dalt) i l'escollida (a sota).

empresaris de la construcció i el sector turístic –explica Bover– ho consideraven molt beneficiós perquè significava un volum de negoci important", però plantejava problemes nous als ajuntaments. El turisme de segona residència, continua Bover, és "molt depredador del territori" i, "tot i que s'han fet plans urbanístics amb cura, no s'han aixecat blocs de pisos i les construccions han quedat integrades, més del 50% dels habitatges són de segona residència". Això significa que els preus dels habi-

tatges, per als veïns, s'eleven molt, però a més que els ajuntaments hauran d'oferir tota una sèrie de serveis que també eleven les despeses. Bover destaca que "la taxa d'habitabilitat és només de vint dies l'any", però igualment les corporacions municipals "han d'urbanitzar, fer clavegueram i enllumenat, i ampliar serveis diaris com ara la recollida d'escombreries, encara que no hi visqui pràcticament ningú".

Maria de Bolòs opina que, per a la vall d'en Bas, una situació semblant "potser

La universitat, a casa

A la UOC integrem la formació a la teva vida

Diplomatures

- Ciències Empresarials
- Turisme
- Graduat Multimèdia (títol propi)

Llicenciatures

- Administració i Direcció d'Empreses (2n. cicle)
- Estudis de Ciències Polítiques i de l'Administració (2n. cicle/Màster)
- Ciències del Treball (2n. cicle)
- Comunicació Audiovisual (2n. cicle)
- Documentació -Gestió de la Informació- (2n. cicle)
- Dret
- Estudis de l'Àsia Oriental (2n. cicle/Màster)
- Filologia Catalana (també accés directe al 2n. cicle)
- Humanitats (també accés directe al 2n. cicle)
- Investigació i Tècniques de Mercat -Màrqueting- (2n. cicle)
- Psicologia
- Psicopedagogia -nous itineraris en l'àmbit de la Pedagogia- (2n. cicle)

Enginyeries

- Enginyeria en Informàtica (2n. cicle)
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes

Sol.licitud d'accés:

del 13 de març fins al 24 d'abril

Inici període lectiu: setembre de 2004

Doctorat

- Doctorat sobre la Societat del Coneixement

Altres estudis

- Curs d'accés a la UOC per a més grans de 25 anys
- Formació de postgrau

Informa-te'n als centres de suport de la UOC

a Barcelona, Lleida, Manresa, Reus, Sabadell, Salt, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa, Tortosa, Vic, Vilafranca del Penedès, Ciutadella, Eivissa, Manacor, València, Madrid, l'Alguer, Brussel·les i Perpinyà, al tel. 902 141 141 i al nostre web www.uoc.edu

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Premi ICDE 2001 d'Excel·lència
a la millor universitat virtual
a la distància del món

seria molt rendible econòmicament a curt termini, però desastrós a llarg termini: conec molts pagesos de la Cerdanya que ara no es vendrien les terres tan ràpidament com ho van fer". Olot i Vic, diu De Bolòs, no són dues ciutats tan industrials: "Més que noves carreteres, el que haurien de buscar és més qualitat en els productes i més turisme."

La necessitat de protecció. El valor paisatgístic de la vall d'En Bas, segons De Bolòs, és "de primera categoria, el més ben conservat de tots els de muntanya mitjana que barregen espais naturals i terres conreades".

A més, "s'hi pot trobar part de la zona volcànica de la Garrotxa, la bellesa del Puigsacalm i la plana d'en Bas, que és també un antic llac volcànic, la qual cosa, a més, dona molta qualitat a aquestes terres per a usos agrícoles". Aquesta peculiaritat hidrològica de la Vall implica que el vial pugui representar un perill si no es té en compte la hidrologia, perquè pot fer de barrera en alguns indrets.

Contra l'amenaça de l'especulació urbanística, Maria de Bolòs considera "absolutament imprescindible que es faci una qualificació de no urbanitzable per a tota la plana d'en Bas o buscar alguna fórmula de protecció que eviti la construcció descontrolada en la zona". L'experta en paisatgisme afirma que, en conversa privada amb el conseller Joaquim Nadal, aquest li ha confirmat la intenció d'implantar aquesta protecció.

De fet, fonts del mateix Departament han confirmat a EL TEMPS que el passat 19 de març es van començar a redactar sengles plans directors per protegir la vall d'en Bas i la vall del Ges de l'especulació urbanística. Les mateixes fonts no van concretar quin grau de protecció tindran els espais naturals i agrícoles de la zona. "La idea -van explicar- és protegir totes les zones agrícoles de la Plana, que són de molt bona qualitat, per evitar que s'hi facin polígons industrials." Els plans directors són una mesura d'urgència per protegir "espais d'especial sensibilitat" mentre no s'aprovin els plans comarcals que Nadal vol aplicar arreu del Principat.

Alex Milian